

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ З СУБ'ЄКТАМИ ДЕМОКРАТИЧНОГО ЦИВІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ НАД СИЛАМИ ОБОРОНИ

Дарина Сергіївна ПОНОМАРЬОВА,

аспірант кафедри державно-правових дисциплін та міжнародного права Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Забезпечення національної безпеки і оборони є стратегічною метою будь-якої країни світу. Реалії сьогодення свідчать, що в Україні цей напрямок державної політики є особливо важливим, при цьому не позбавлений недоліків і потребує суттєвого вдосконалення. У зв'язку з цим взаємодія Міністерства оборони України з іншими державними органами визначається драйвером ефективної превенції та протидії внутрішнім і зовнішнім загрозам національним інтересам, передумовою досягнення стратегічних цілей, засобом якісного реформування сфери національної безпеки і оборони – покращення державної політики, адміністративно-правового регулювання та організаційно-функціонального механізму її практичної реалізації за умов зростаючих вимог щодо обороноздатності України.

У результаті дослідження стану і недоліків національного адміністративного законодавства, яке регламентує взаємодію Міністерства оборони України з суб'єктами демократичного цивільного контролю над силами оборони, аналізу та узагальнення теоретико-правових підходів до його вдосконалення пропонуємо виокремити такі ключові напрямки удосконалення національного адміністративного законодавства, яке регламентує взаємодію Міністерства оборони України з означеними суб'єктами.

По-перше, слід розробити й затвердити у законодавчо встановленому порядку міжвідомчу Інструкцію про порядок та особливості взаємодії Міністерства оборони України зі іншими державними органами, що базуватиметься на стратегічному баченні взаємодії в цій сфері, проголошеному в стратегіях національної і воєнної безпеки в державі; закріплюватиме термінологічний апарат (поняття взаємодії і координації, об'єкту і суб'єктів, форм і методів взаємодії тощо); визначатиме об'єкт і суб'єктів взаємодії в мирний час, в особливий період, за режиму воєнного стану, в кризових ситуаціях тощо; детально розкриватиме порядок взаємодії, її види та напрямки, особливості взаємодії з окремими державними органами, форми й методи реалізації; визначатиме критерії, показники та індикатори оцінювання ефективності взаємодії в контексті здійснюваних заходів; передбачатиме відповідальність за неналежну взаємодію та інші важливі аспекти.

По-друге, необхідно гармонізувати національне законодавство в цій сфері зі стандартами та принципами НАТО і ЄС, курс на інтеграцію до яких проголошено в Україні. З огляду на це доцільно розробити та впровадити в діяльність кодекс професійної етики військовослужбовців України, який базуватиметься на стандартах та принципах НАТО і ЄС, закріплюватиме моральні,

професійні та етичні стереотипи поведінки військовослужбовців, а також закріплюватиме принципи гендерної рівності.

По-третє, варто переглянути стратегічні пріоритети та напрями забезпечення національної безпеки і оборони, у тому числі взаємодії Міністерства оборони України з іншими державними органами, у контексті їх конкретизації – повинна бути однозначною зрозумілою кінцева мета їх реалізації, розроблені показники та індикатори ефективності виконання поставлених завдань, передбачена відповідальність за їх невиконання чи неналежне виконання. У зв'язку з цим, пропонується внести зміни до Положення про Міністерство оборони України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 671, доповнивши таким пунктом статтю 3 «Основними завданнями Міноборони є: «б) визначення та формування щорічних стратегічних пріоритетів та напрямів забезпечення національної безпеки і оборони, з урахуванням Стратегії воєнної безпеки України та внесених змін до неї»; а також доповнити таким змістом статтю 4 «Міноборони відповідно до покладених на нього завдань: «розробляє конкретні показники та індикатори ефективності виконання поставлених завдань, у тому числі під час взаємодії Міністерства оборони України з іншими державними органами, здійснює контроль за станом їх виконання, вживає заходи реагування щодо їх невиконання чи неналежного виконання».

По-четверте, слід законодавчо унормувати зміни щодо розподілу функцій, структури та особового складу Міністерства оборони України, Збройних Сил України та інших державних органів – суб'єктів взаємодії задля уникнення дублювання їх функцій, підвищення ефективності як безпосередньо взаємодії, так і управління та контролю в цій сфері. Для вирішення окресленої проблематики та її уникнення в подальшому, вважаємо необхідним запровадження на базі Міністерства оборони України діяльності єдиного центру підготовки та впровадження нормативно-правових актів з питань національної безпеки у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період, а також з питань взаємодії Міністерства оборони України з іншими державними органами, що базуватиметься на стратегічному баченні взаємодії в цій сфері, проголошеному в стратегіях національної і воєнної безпеки в державі.